

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Yhdistyksen toiminta

Yleiset kokoukset. Pirkan Kylät ry:n kevätkokous järjestettiin Kopsamon kylätalolla Juupajoella torstaina 22.4.2021. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Kokouksen aluksi Leader PoKon toiminnanjohtaja Jutta Ahro kertoi kuulumiset PoKon alueelta ja hallituksen jäsen Kirsi Oesch piti alustuksen maaseudun uusista asuinmuodoista Luopioisissa. Kevätkokouksessa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden lisäksi ehdotus yhdistyksen uusista säännöistä, jotka Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi 17.6.2021. Merkittävimmät muutokset vanhoihin sääntöihin verrattuna olivat siirtyminen kevä- ja syyskokouksen rytmistä yhden vuosikokouksen rytmiin, yhdistyksen kokouksiin osallistumisen mahdollistaminen tietoliikenneyhteydellä sekä nimenkirjoitusoikeuden mahdollistaminen yhdelle henkilölle. Sääntömuutoksen vuoksi vuonna 2021 ei järjestetty syyskokousta.

Hallitus. Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat vuonna 2021 puheenjohtaja Juha Kuisma, jäsenet Mari Alanen, Marita Isosävi, Anna Kulmakorpi (vpj.), Eeva Lamminen, Pertti Nikula ja Kirsi Oesch. Hallituksen varajäseninä olivat Mikko Ahola, Anneli Juomoja ja Tapani Heinonen. Pirkan Kylät ry:n hallitus piti vuoden aikana yhdeksän kokousta: 28.1. (etäkokous), 2.-4.3. (sähköpostikokous), 18.3. (etäkokous), 6.5. (etäkokous), 31.5.-3.6. (sähköpostikokous), 2.9. (etäkokous), 29.9. (etäkokous), 3.-4.11. (sähköpostikokous) ja 18.11.2021 (fyysinen kokous Leader Pirkan Helmen toimistolla Sääksmäellä Valkeakoskella).

Työntekijät ja muut toimijat. Pirkan Kylät ry:n kyläasiamiehenä jatkoi vuonna 2021 Jani Hanhijärvi, joka työskenteli osa-aikaisena (keskimäärin 70% työaika). Kyläasiamies toimi myös yhdistyksen sihteerinä ja rahastonhoitajana. Yhdistyksen kirjanpitoa hoiti hämeenkyröläinen Suomen Talous-Perintä Oy / Maria Kiukainen ja Suvi Mäki. Tilintarkastajayhteisönä toimi BDO Oy / Hanna Keskinen ja toiminnantarkastajana Jouni Koskela.

Laatutyö ja toimintakäsikirja

Pirkan Kylät ry:n laatutyön ensimmäinen vaihe suoritettiin loppuun vuoden 2021 aikana kun yhdistyksen toimintakäsikirja hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 2.9.2021. Toimintakäsikirjan tarkoituksena on, että sieltä löytyvät kaikki yhdistyksen toimintaan tarvittavat tiedot, ohjeet ja toimintatavat. Toimintakäsikirjan tarpeellisuus korostuu etenkin siinä tilanteessa kun yhdistyksen tärkeät henkilöt vaihtuvat. Laatutyötä varten oli jo aiemmin perustettu laatutyöryhmä (puheenjohtajisto ja kyläasiamies), joka määritteli laatutyöhön liittyviä asioita kuten yhdistyksen arvoja ja visiota, toimintaohjetta sekä prosesseja, jotka yhdessä muodostavat toimintakäsikirjan.

Pirkan Kylien toimintakäsikirja on jaettu neljään päälukuun: 1.) Perustietoa yhdistyksestä, 2.) Toiminnan tarkoitus, arvot, visio ja strategia, 3.) Toimintaohje, 4.) Prosessit. Ensimmäisessä luvussa on koottu kattavasti yhdistyksen tärkeät tiedot. Toisessa luvussa esitellään yhdistyksen toiminnan tarkoitusta, arvoja, visiota ja strategiaa. Kolmannessa luvussa on toimintaohje, joka jakautuu alalukuihin: organisaatio ja tehtävät, hallituksen kokoukset, toimivaltuudet, talouden hoitaminen sekä työaika ja sovellettu työehtosopimus. Neljännessä luvussa käydään läpi yhdistyksen prosessit, joita ovat ydinprosessi 1. edunvalvonta, ydinprosessi 2. kyläpalvelut ja ydinprosessi 3. viestintä sekä tukiprosessi 1. hallinto. Lisäksi toimintakäsikirjassa on liitteinä muun muassa yhdistyksen vuosikello, tietosuojaseloste, yhdistyksen säännöt, yhteystiedot hallituksen jäsenistä ja työntekijöistä, valtakirjamalli, matkalaskupohja, kunniakirjapohjat, työsopimusmalli, perehdytysopas sekä graafinen ohjeisto (Suomen Kylät ry).

Järjestetyt tilaisuudet ja kylien neuvonta

Vuoden 2021 aikana järjestettiin muutamia kaikille avoimia webinaareja, jotka toteutettiin koronapandemian vuoksi siis etäyhteydellä. **Kylät, kunnat ja edunvalvonta** -webinaari järjestettiin Teams-etäyhteydellä tiistaina 16.2. klo 18.00-19.30. Kyläasiamiehen vetämässä webinaarissa alustajina olivat pirkanmaalaiset kansanedustajat Arto Pirttilahti (kesk) ja Ilmari Nurminen (sd). Puheenvuoron pitivät lisäksi Suomen Kylät ry:n puheenjohtaja Petri Rinne ja maallemuuttoasiantuntija Johanna Niilivuo. Webinaarissa käytiin vilkasta keskustelua kylien ja kuntien edunvalvonnallisesta roolista sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksesta. Yksi tärkeimmistä keskustelun aiheista oli Leader-rahoituksen osuuden nostaminen 5 %:sta 10 %:iin Suomen maaseudun kehittämisrahoituksesta kaudella 2021–27. Kansanedustaja Pirttilahti lupasi edesauttaa asian eteenpäin viemistä. Webinaariin osallistui lähes 30 henkilöä, joista osa oli Pirkanmaan ulkopuolelta.

Yhteistyössä Leader Pirkan Helmen kanssa järjestettiin **Yhdistysten sähköiset työkalut** -webinaari torstaina 25.2. klo 18.00-19.30. Koulutuksessa käytiin läpi muutamia sähköisiä työkaluja ja niiden käyttöä, kuten kokoustyökalut Teams, Google Meet ja Jitsi sekä lomake- ja kyselytyökalu Google Forms, videotyökalu Adobe Spark ja ideointityökalu Padlet. Pirkan Kylien kyläasiamiehen ja Leader Pirkan Helmen hankeneuvoja Anna Kulmakorven lisäksi kouluttajana toimi myös Suomen Kylien viestintäverkostokoordinaattori Anuliina Frantti. Tilaisuuteen osallistui lähes 20 henkilöä eri puolilta Suomea, pääosin kuitenkin Pirkanmaalta.

Kuhmoisten kunta liittyi vuoden 2021 alusta Keski-Suomen maakunnasta Pirkanmaahan ja myös Kuhmoisten kylät tulivat osaksi Pirkan Kylien toimialuetta. Kuhmoisten kylille järjestettiin keskiviikkona 10.3. klo 18.00-19.30 **Tervetuloa Pirkanmaalle Kuhmoisten kylät** -webinaari. Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä Pirkan Kylien, Keski-Suomen Kylien, Leader Vesuri-ryhmän, Artteli-kumppanuusyhdistyksen ja Keski-Suomen Yhteisöjen Tuen kanssa, joiden edustajat pitivät tilaisuudessa alustuksen. Webinaariin osallistui 24 henkilöä, joista valtaosa oli kuhmoislaisia kylä- ja yhdistystoimijoita.

Lastusten kyläyhdistyksen puheenjohtaja Annele Matintuvan aloitteesta toteutettiin **Lempäälän kylät tulevaisuudessa** -webinaari tiistaina 25.5. klo 18-20. Webinaarin ohjelmassa oli kyläasiamiehen alustus ”Suomen Kylien 8 vinkkiä kuntavaaliehdokkaille”. Tilaisuuden juonsi Lempäälän-Vesilahden Sanomien päätoimittaja Kari Pusa ja tilaisuuden keskeisiä kysymyksiä olivat muun muassa kylien

rooli tulevaisuudessa, haja-asutusalueelle rakentaminen ja kyläkoulujen kehittäminen elinvoimaisina keskuksina. Keskustelemassa oli edustajia Lempäälän eri puolueista: Katri Kivelä (vihr), Mikko Lehto (lib), Tuula Linnusmäki (vas), Tuukka Liuha (kesk), Veijo Niemi (ps), Tuomo Lipsanen (kd), Antti Perälä (kok) ja Hannu Tiensuu (sd). Webinaarin järjestivät yhteistyössä Lastusten kyläyhdistys ry, Lempäälän-Vesilahden Sanomat ja Pirkan Kylät ry.

Yhteistyössä Suomen Kylät ry:n kanssa järjestettiin **Teams tutuksi -koulutus** torstaina 16.9. klo 18.00-19.30. Webinaari järjestettiin etäyhteydellä ja se oli avoin kaikille Pirkanmaan kylä- ja yhdistystoimijoille. Koulutuksen tavoitteena oli lisätä yhdistysten etätyöskentelyosaamista, koska etätyöskentely ei ole ohi menevä trendi, vaan näyttäisi jäävän ainakin osittain käytäntöön myös koronapandemian jälkeen.

Pirkanmaan Kylälle asumaan -ilta järjestettiin etäyhteydellä keskiviikkona 13.10. klo 18-20. Formaatti oli kehitelty Suomen Kylät ry:llä edellisenä keväänä, jolloin kiertue alkoi Lapista ja kiersi vuoden aikana yli puolet maakunnista. Pirkanmaalla kohdekylinä olivat Rautajärvi Pälkäneeltä, Vaskivesi Virroilta, Lastunen Lempäälästä ja Lantula Sastamalasta. Kylälle asumaan -ilta toi verkon välityksellä kylien elämän ja asumismahdollisuudet maallemuutosta kiinnostuneiden luokse. Kylän asukkaat ja aktiivit kertoivat, millainen paikka heidän kotikylänsä on asua ja elää sekä esittelevät kylän tunnelmaa ja syitä, jotka saavat heidät viihtymään kylällä. Illan vetäjänä toimii kyläasiamies ja Suomen Kylien viestintätiimi oli teknisenä taustatukena. Kaikki esitykset tallennettiin ja ovat edelleen näkyvissä Suomen Kylien kotisivuilla.

Kylien neuvonta. Webinaarien lisäksi avuksi oltiin myös useissa kylien suunnalta tulleissa yhteydenotoissa pitkin vuotta. Tällaisia olivat muun muassa kyläyhdistysten kyläsuunnitelmien laadinta, haasteet etäyhteyksien toiminnassa ja lainopilliset ongelmat, joiden suhteen joko annettiin itse neuvontaa tai haastavimmissa tapauksissa ohjattiin ottamaan yhteyttä Suomen Kylät ry:n lakimieheen Tommi Siroon.

Vuoden 2021 aikana osallistuttiin myös muutamiin fyysisiin kylätilaisuuksiin, kuten keskiviikkona 12.5.2021 Sastamalan Kylien kokoukseen ja lauantaina 3.7.2021 Ikaalisten Luhalahdella Huopion Markkinoille, jossa tavattiin paikallisia kylätoimijoita. Lisäksi kyläasiamies ja puheenjohtaja osallistuivat Tampereen Terälähdessä Kaanaan kyläyhdistyksen uusien tilojen avajaisiin sunnuntaina 3.10.2021. Samassa tilaisuudessa palkittiin myös Pirkanmaan Vuoden Kylätoimija Esko Kujanpää. Pirkan Kylät oli lisäksi yhteistyökumppanina Ylöjärven Muisti-projektin Ylöjärven kylien Valokuvaviikko-tapahtumassa 29.5.-6.6.2021 kontaktoimalla kyliä ja markkinoimalla tapahtumaa.

Avoimet Kylät -tapahtuma 12.6.2021

Pirkan Kylien yksi viime vuosien merkittävimmistä panostuksista on ollut organisoida Pirkanmaan osalta Avoimet Kylät -tapahtumaa. Avoimet Kylät -tapahtuman pääteemoina olivat vuonna 2021 maallemuutto ja lähimatkaileminen, mikä näkyi myös osallistuvien kohteiden tarjonnassa.

Tapahtumapäivä lauantai 12.6.2021 järjestettiin hybridiversiona. Pääosa Pirkanmaan kohteista esittäytyi verkossa, mutta mukana oli myös parikymmentä koronaturvallista live-tapahtumaa eri puolilta maakuntaa. Yhteensä tapahtumia oli peräti 95, mikä oli enemmän kuin yhdessäkään

toisessa maakunnassa. Koko Suomesta tapahtumapäivään osallistui noin 620 kohdetta. Pirkanmaan suurta osanottoa selitti osaltaan markkinointiin satsaaminen.

Kylien ja muiden toimijoiden aktivointiin panostettiin sekä mediatiedotteilla, kyläkirjeillä, kotisivuilla, Facebook-markkinoinnilla, Instagramilla että suorilla yhteydenotoilla sähköpostitse ja puhelimitse. Tapahtuman kokonaisorganisoinnista vastasi Suomen Kylät ry ja vuoden 2021 tavoitteena oli, että myös kunnat aktivoidaan mukaan. Pirkan Kylät lähestyikin kaikkia maakunnan kuntia ja Avoimiin Kyliin osallistui verkkosisällöllään yhdeksän kuntaa: Hämeenkyrö, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Sastamala ja Virrat.

Verkkotapahtuman ideana oli, että kylien tuottama digitaalinen sisältö toimii kylien markkinointimateriaalina myös tapahtumapäivän jälkeen. Kylien ja kuntien yleisimpiä sähköisiä osallistumistapoja olivat uusi Facebook- tai verkkosivu, valokuvakollaasi jostakin aiemmasta tapahtumasta ja muutama kylä teki myös videon, jolla kylää markkinoitiin. Koska tapahtuma toteutettiin ensimmäistä kertaa hybridimuotoisena, vaati se kylien ohjausta ja neuvontaa edellisvuosia enemmän.

Kylätoimintapalkitsemiset

Pirkanmaan palkitsemiset. Pirkanmaan kylätoimintatunnustusten myöntämisestä vastaa Pirkan Kylät ry. Vuonna 2021 tunnustusten saajat valitsi Pirkan Kylien kutsusta asiantuntijaryhmä, johon kuuluivat Pirkanmaan liitosta Elina Hykkönen, Maa- ja kotitalousnaisista Outi Penttilä, 4H:sta Päivi Kiviranta ja OP Tampereesta Juha Vähä-Eskeli. Valintaryhmän sihteerinä toimi kyläasiamies. Valintaryhmä sai hakemukset etukäteen tutustuttavakseen ja valintakokous pidettiin Maa- ja metsätalolla keskiviikkona 16.6.2021.

Pirkanmaan Vuoden Kyläksi 2021 raati valitsi Lastusten kylän Lempäälästä. Tunnustus myönnettiin Lastusille kylän pitkäjänteisestä ja suunnitelmallisesta kehittämisestä sekä laaja-alaisesta yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa. Reilun 500 asukkaan Lastunen on Lempäälän ensimmäinen kylä, joka valittiin vuoden maakunnalliseksi kyläksi. Lastusten kyläyhdistys on rakentanut Lempäälän kunnan kanssa kumppanuuteen perustuvaa toimintatapaa ja solminut vuonna 2019 #kyläkylille -sopimuksen. Sen tarkoituksena on kehittää kyläyhdistyksen ja kunnan yhteistyötä sekä tarjota kylän asukkaille hyvinvointia lisääviä palveluita, kuten liikuntamahdollisuuksia ja erilaista harrastustoimintaa.

Samassa kategoriassa myönnettiin myös kunniainnointia, jonka sai Nuutajärven kylä Urjalasta. Nuutajärvi on vanha teollisuuskylä, jonka sydän on ollut lasitehdas. Tehtaan lakkauttamisen jälkeen kylän lukuisat toimijat ovat aktivoituneet kylän poikkeuksellisen arvokkaan perinnön säilyttämiseksi. Nykyään Nuutajärvellä panostetaan etenkin matkailuun, lasinpuhalluksen perintöön, taiteeseen ja käsityöhön, lasialan koulutukseen ja yrittäjyyden edellytysten kehittämiseen.

Lisäksi valintaraati palkitsi Pirkanmaan Vuoden Kylätoimijaksi 2021 Esko Kujanpään Kaanaan kyläyhdistyksestä Tampereelta. Kujanpää on toiminut kyläyhdistyksen tärkeissä tehtävissä jo 40 vuoden ajan. Hänen idearikkaudella ja sinnikkyydellä muun muassa Kaanaan vanha kyläkoulu onnistuttiin aikoinaan koulutoiminnan loputtua vuokraamaan kyläyhdistyksen käyttöön.

Kaikki tunnustusten saajat julkistettiin Pirkan päivänä keskiviikkona 1.9.2021. Kyseisenä päivänä järjestettiin myös Pirkan päivän juhla Tampere-talossa, jossa tunnustusten saajat myös kerrottiin juhlapuheessa. Varsinainen Pirkan Kylien palkitsemisjuhla kunniakirjoineen ja kukituksineen järjestettiin sunnuntaina 19.9.2021 Lastusten vanhalla koululla Lempäälässä. Tilaisuuteen osallistui viitisentoista henkilöä.

Valtakunnalliset palkitsemiset. Pirkanmaan Vuoden Kylä 2020 Lantula Sastamalasta osallistui Suomen Vuoden Kylä 2021 -kilpailuun menestyksekkäästi kun se keväällä 2021 valittiin valtakunnallisen kilpailun ykköseksi. Pirkan Kylät osallistui hakuprosessiin yhdessä Lantulan seudun kyläyhdistyksen kanssa ja kyläasiamies oli mukana Lantula-talolla järjestetyssä virallisessa palkitsemistilaisuudessa 5.5.2021 ja kaikille avoimessa juhlatilaisuudessa 23.5.2021. Valtakunnallinen Vuoden Kylä on valittu vuodesta 1985 lähtien ja valinta osui Pirkanmaalle nyt kolmannen kerran. Vuonna 1989 vuoden kyläksi valittiin Vähähaara Äetsästä ja vuonna 2007 tunnustuksen sai Rämsöö Vesilahdelta. Valintaraadin vakuutti Lantulan kylän tekemä pitkäjänteinen, laaja-alainen ja suunnitelmallinen kylätoiminta, johon on esimerkillisesti saatu mukaan kyläläisiä kaikista ikäryhmistä vauvasta vaariin. Lantulan monipuolinen viestintä kertoo positiivista kuvaa kylätoiminnasta ja maaseudusta asuinpaikkana.

Sidosryhmäyhteistyö ja vaikuttaminen

Suomen Kylät ry. Pirkan Kylät ry:n yhteistyö ja kumppanuus muiden maakunnallisten kyläyhdistysten sekä Suomen Kylät ry:n kanssa eteni vuoden 2021 aikana isoin askelin. Suurena vaikuttimena tähän oli sähköisten työvälineiden mukaantulo, jolloin tapaamisia oli helppo ja nopea järjestää. Vuonna 2021 joka kuukauden ensimmäinen tiistaiaamu toteutettiin Teamsin välityksellä ”Kyläasiamiesten aamukahvit”. Tilaisuus on tarkoitettu kaikille Suomen kyläasiamiehille (kunnalliset, seudulliset ja maakunnalliset) ja sen pääpaino on viestinnällisissä asioissa. Vuoden aikana pyöri myös maakunnallisten kyläyhdistysten toimesta ”Kyläasiamiesfoorumi” jokaisen kuukauden viimeisenä perjantaina. Siinä käsiteltiin laajempia asiakokonaisuuksia ja siihen oli myös maakunnallisten kyläyhdistysten puheenjohtajilla mahdollisuus osallistua.

Pirkan Kylien kyläasiamies on ollut edellisinä vuosina jäsenenä Suomen Kylät ry:n kyläjaostossa ja toiminut maaliskuusta 2021 lähtien jaoston puheenjohtajana, ja ollut sitä kautta vaikuttamassa kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen. Vuoden 2021 aikana kyläjaosto järjesti kymmenen etäkokousta (16.1., 19.2., 19.3., 23.4., 21.5., 18.6., 3.9., 15.10., 12.11. ja 10.12.) ja yhden sähköpostikokouksen (22.-24.9.). Jaoston kokouksissa käsiteltiin muun muassa Avointen Kylät -päivän ja Suomen Vuoden Kylä -kilpailun organisointia, kylätoiminnan indikaattorien määrittämistä, valtakunnallista kyläkyselyä ja sen järjestämistä, kestävän kehityksen sitoumusta ja paikallisen kehittämisen ohjelmaluonnoksen valmistelua. Kyläjaosto perusti keväällä myös kyläsuunnittelutyöryhmän, jonka tarkoituksena on antaa suuntaviivat sille, millaista pitäisi olla 2020-luvun kyläsuunnittelu ja miten sen saisi nivottua paremmin osaksi kuntasuunnittelua. Työryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana viidesti (14.6., 18.8., 22.9., 10.11. ja 3.12.) ja syyskuun kokoontumisessa alustajana oli Juha Kuisma puhumassa kyläsuunnittelun kehitysvaiheista ja nykytilasta. Kyläasiamies osallistui kyläjaoston puheenjohtajan roolissa asiantuntijajäsenenä myös Suomen Kylät ry:n hallituksen kokouksiin (1.6., 14.9. ja 14.12.2021).

Suomen Kylät ry:n toiminnassa oltiin mukana myös siten, että kyläasiamies ja osa hallituksesta osallistuivat etäyhteyden avulla Kylätoiminnan valtakunnallisille kevään ja syksyn neuvottelupäiville 5.5.2021 ja 8.-9.12.2021, Suomen Kylät ry:n kevätkokoukseen 29.4.2021 ja syyskokoukseen 25.11.2021 sekä erilaisiin kylätoimijakoulutuksiin pitkin vuotta. Lisäksi puheenjohtaja osallistui Suomen Kylät ry:n järjestämiin puheenjohtajatapaamisiin.

Suomen Kylät ry:n hallitus perusti nuorten tulevaisuusjaoston talvella 2021. Maakuntia pyydettiin nimeämään siihen oma edustajansa ja Pirkan Kylät esitti jaostoon Ylöjärven Parkkuusta Emmi Sarvijärveä, joka tuli valituksi. Jaoston jäsenten ikäraja on 15-29 vuotta ja jaoston toimikausi on kolme vuotta. Jaoston tehtävänä on valmistella ajantasaisia ehdotuksia liittyen paikalliseen kehittämiseen ja tulevaisuuteen suuntautumiseen erityisesti nuorten näkökulmasta.

Kevään 2021 aikana Suomen Kylät ry järjesti kaikkien maakunnallisten kyläyhdistysten kanssa kehityskeskustelut. Pirkan Kyliltä etäyhteydellä 20.4.2021 pidettyyn tilaisuuteen osallistuivat puheenjohtaja ja kyläasiamies. Suomen Kylien edustajina olivat puheenjohtaja Petri Rinne, kehittämisjohtaja Tuomas Perheentupa, talouspäällikkö Tuomas Rokka, viestintäpäällikkö Anssi Ketonen ja järjestösihteeri Marianne Liitelä. Keskustelu sujui positiivisessa hengessä ja asioiden todettiin olevan hyvällä mallilla. Keskustelun aikana tuotiin esiin muun muassa se, että Pirkan Kylät on viime vuosina panostanut erityisesti Avoimet Kylät -päivän järjestämiseen, monikanavaiseen viestintään, sidosryhmäyhteistyöhön erityisesti Leader-ryhmien kanssa ja erilaisten hankkeiden kehittelyyn.

Valtakunnallinen Maaseutuparlamentti toteutettiin Etelä-Pohjanmaalla Kurikassa hybriditilaisuutena 28.-30.9.2021. Suomen Kylät ry oli yksi tapahtuman järjestäjistä. Monipäiväisessä tapahtumassa oli runsaasti ohjelmaa. Maaseutupolitiikan pyöreässä pöydässä oli paikan päällä keskustelemassa muun muassa Juha Kuisma torstaina 30.9. Kyläasiamies puolestaan osallistui Suomen Kylien kyläjaoston edustajana kumppanuustorille tiistaina 28.9. ja piti tietoisun kylätoiminnasta.

Kyläasiamies osallistui jokavuotisille Kyläasiamiespäiville Satakunnassa Kokemäellä Ali-Ketolan tilalla 8.-10.9.2021. Kyläasiamiespäivillä tutustuttiin satakuntalaiseen kylätoimintaan Säkylässä, verkostoiduttiin sekä kouluttauduttiin työpajoissa ja sovittelijakoulutuksessa. Kyläasiamiespäivät on tarkoitettu maakunnallisille kyläasiamiehille ja osin myös Suomen Kylien henkilökunnalle.

Pirkanmaan Leader-ryhmät. Pirkan Kylät ry:n pitkäaikaisena tavoitteena on ollut kehittää yhteistyötä Pirkanmaan Leader-ryhmien kanssa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi osittain yhteistä viestintää, yhteisiä kokoontumisia ja osallistumisia toistensa tilaisuuksiin. Elo-syyskuussa kyläasiamies osallistui Pirkanmaan Leader-ryhmien Tämänkin kaiken EU mahdollistaa -roadshowlle Pälkäneen Luopioisissa 12.8., Kuhmoisissa 18.8., Lempäälässä ja Vesilahdella 23.8., Kihniössä ja Parkanossa 24.8. sekä Sastamalassa 4.9.2021. Kiertueella esiteltiin EU:n eri rahoitusmahdollisuuksia ja paikallisia hanke-esimerkkejä sekä tutustuttiin paikallistoimijoihin. Kiertueelle osallistuivat paikan päällä ja myös haastatteluvideon muodossa Pirkan Kylien hallituksen jäsenistä Pertti Nikula ja Tapani Heinonen.

Kyläasiamies osallistui Leader Pirkan Helmen ja Leader Kantrin opintomatkalta Kreikkaan Peloponnesoksen niemimaan kupeessa sijaitsevalle Póroksen saarelle 5.-8.10.2021. Matka oli osa Leaderien kansainvälistä Smart Villages Leader Network -hanketta ja sen yhtenä teemana oli matkailu. Opintomatkan aikana tutustuttiin muun muassa esteettömään uimarantaan,

kalastusmatkailuun ja ruokakulttuuriin sekä kuultiin paikallisten toimijoiden esitelmiä muun muassa kulttuuri- ja urheilutapahtumien järjestämisestä sekä vaellusreiteistä.

Myös puheenjohtaja osallistui Leaderin opintomatkalle kun Leader Kantrin Circle-kiertotaloushanke järjesti sellaisen Ruotsin Skåneen 25.-27.10.2021. Opintomatkalla lähestyttiin kiertotaloutta niin viljelyn, kalatalouden, ravinteiden kuin työllisyydenkin näkökulmista. Molempien opintomattojen todettiin onnistuneen hyvin.

Kyläasiamies oli vuoden aikana mukana myös Leader Pohjois-Satakunnan ja Leader Joutsenten reitin tulevan ohjelmakauden strategiatyön teemaryhmässä.

Muu vaikuttaminen. Pirkan Kylien puheenjohtajisto ja kyläasiamies laativat pyynnöstä kommenttia Pirkanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman (2023-2027) luonnoksesta. Kommentti toimitettiin kesäkuussa Pirkanmaan Ely-keskukseen ja sen ehkä tärkein viesti oli se, että Pirkanmaalla tulee huomioida maakunnan laajuisten kylätoiminnan kehittämishankkeiden toteuttamisen edellyttävän myös Ely-keskusten myöntämää kehittämishankerahoitusta. Leader-ryhmien rahoittamat seudulliset hankkeet ovat toki erittäin tärkeitä, mutta Pirkanmaan laajuiset ja ylimaakunnalliset yhteisölliset kehittämishankkeet tarvitsevat kuitenkin maakunnallista rahoitusta.

Pirkan Kylät sai syksyllä Pirkanmaan Ely-keskukselta kutsun Pirkanmaan maaseutujaoston kokoukseen, joka pidettiin etäyhteydellä tiistaina 30.11.2021. Maaseutujaosto on perustettu jo vuosia aiemmin, mutta se on kokoontunut hyvin harvakseltaan. Kokoukseen osallistui puheenjohtaja ja siellä käytiin läpi ohjelmakauden 2014-2020 Pirkanmaan kehittämissuunnitelman toteumatilannetta sekä CAP27-kauden valmistelun tilannetta. Seuraava kokous kutsutaan koolle CAP27-kauden käynnistyessä.

Lisäksi puheenjohtaja oli kutsuttuna vuoden 2021 aikana muutamissa tilaisuuksissa ja työryhmissä, kuten Ahlmanin Parasta Pirkanmaalta -hankkeen teemaryhmässä, jossa pohdittiin muun muassa Pirkanmaan identiteettiä. Puheenjohtaja oli puhumassa myös eduskunnan kylätoimintaverkoston Saako maalle muuttaa? -webinaarissa 24.3.2021, asiantuntijaroolissa eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan kuultavana 21.4.2021 sekä osallisena Pirkanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 valmistelutyöryhmässä.

Viestintä

Vuoden aikana jatkettiin panostamista monikanavaisen viestinnän kehittämiseen ja yleisilmeen brändäykseen. Sekä yhdistyksen kotisivustolla että Facebookissa tiedotettiin aktiivisesti ajankohtaisista asioista. Myös Instagramia käytettiin tärkeimpien asioiden viestintään. Yhdistyksen kotisivuille on koottu kattava materiaalipankki, jota vuoden 2021 aikana täydennettiin useasti. Materiaalipankissa voi käydä tutustumassa muun muassa hyödyllisiin vinkkeihin, oppaisiin ja koulutusmateriaaleihin. Yhdistyksen kotisivustolta on linkit myös lähes kahdensadan pirkanmaalaisen kylän omille kotisivuille.

Vuonna 2021 Pirkan Kylät julkaisi kuusi sähköistä kyläkirjettä. Kyläkirjeen postituslistalla oli vuoden lopussa reilut 450 vastaanottajaa eli se tavoittaa laajan joukon pirkanmaalaisia kylätoimijoita ja paikalliskehittäjiä. Tärkeimmistä asioista pyrittiin viestittämään myös Suomen Kylät ry:n

uutiskirjeen ja some-kanavien kautta. Osana viestintää on myös maakunnan kyläyhdistysten yhteystietolistan (kylärekisteri) jatkuva päivitystyö.

Myös mediayhteistyötä harjoitettiin vuoden aikana jonkin verran. Avoimet Kylät -päivästä, Pirkanmaan vuoden kylätoimintatunnustuksista sekä Suomen Vuoden Kylä 2021 -tunnustuksen saajasta Lantulasta oli paikallismedioissa kymmeniä artikkeleita, jotka pohjautuivat Pirkan Kylien laatimiin mediatiedotteisiin. Myös Aamulehti huomioi uutisellaan Suomen Vuoden Kylä -voittajan. Maininnan arvoista on lisäksi se, että Lempäälän kylät tulevaisuudessa -webinaarista oli Lempäälän-Vesilahden Sanomissa iso uutinen kesäkuussa.

Hanketoiminta

Vuoden 2021 aikana Pirkan Kylät ry haki aktiivisesti uutta kehittämishanketta Pirkanmaan Ely-keskukselta. Keväällä tavoitteena oli saada maallemuuttoon liittyvä hanke, jonka teemoina olisi voinut olla esimerkiksi asumattomat tilat ja muut tyhjät kiinteistöt, erilaisiin kiinteistöihin liittyvä kohtaanto-ongelma, maaseutuasumisen tuotteistaminen tai maallemuuttajan käsikirjan laatiminen. Tämänkaltaiseen hankkeeseen rahoitusta ei kuitenkaan tunnustelujen jälkeen saatu. Pirkan Kylät oli mukana kehittelemässä myös Pirkanmaan älykäs maaseutuverkosto -hanketta yhdessä maakunnan Leader-ryhmien kanssa, mutta tämäkään hanke ei toteutunut.

Syksyn 2021 aikana alettiin kehitellä ilmastoteemaista hanketta, josta käytiin muutamaan otteeseen keskusteluja Pirkanmaan Ely-keskuksen kanssa. Hanketta varten perustettu työryhmä ja käytännössä pitkälti Pirkan Kylien puheenjohtaja kehitteli **Pirkanmaan ilmastoviisas kyläverkosto -hankkeen**, jolle Pirkanmaan Ely-keskus tekikin 16.11.2021 positiivisen rahoituspäätöksen. Hankkeen kautta tuotetaan Pirkanmaan maaseutuun ja erilaiseen maaseutuasumiseen kohdennettua ilmastotietoa (mm. hiilitaseet), kootaan maakunnan maaseututoimijoista koostuva ilmastoviisas kyläverkosto sekä tuotetaan ilmastouutisia. Hankkeen tarkoituksena on myös Pirkanmaan maaseudun ja kylien ilmastopoliittisen tietoisuuden täsmentyminen ja levittäminen. Kaksivuotisen hankkeen kokonaisbudjetti on lähes 200 000 euroa. Hankkeeseen päätettiin palkata kokoaikainen hankevetäjä kahdeksi vuodeksi ja rekrytointia varten perustettiin vuoden lopulla oma työryhmä.

Pirkan Kyliä onnisti syksyn 2021 aikana toisenkin hankkeen suhteen. SLF (Svenska lantbrukssällskapetens förbund) oli saanut **Kestävän kehityksen viikko -hankkeen** toteuttamiseksi Maaseutupolitiikan neuvostolta hankerahoituksen, jonka myötä maakunnallisille kyläyhdistyksille avautui mahdollisuus osallistua mukaan. Suomen Kylät ry:lle varattuun hankeosioon valittiin mukaan kuusi maakuntaa, joissa Kestävän kehityksen viikko toteutetaan syysaikaan vuosina 2022-2023. Hankkeen ideana on toimia työkaluna maaseudun edelläkävijöiden esille tuomiseen, ja innostaa eri alan toimijoita (kylät, kunnat yritykset) käytännön tekoihin kestävämpää tulevaisuutta varten. Pirkan Kylät valittiin syksyllä 2021 hankkeeseen mukaan yhdessä Satakunnan, Varsinais-Suomen, Uudenmaan, Kymenlaakson ja Kainuun kanssa. Jokainen maakunnallinen kyläyhdistys saa vuosina 2022-2023 Kestävän kehityksen viikon toteuttamiseen hankerahoitusta yhteensä 7 000 euroa.

Yhteenveto

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että vuosi 2021 oli Pirkanmaan maakunnallisen kylätoiminnan suhteen aktiivinen ja onnistunut vuosi, vaikka koronapandemia asettikin sille omat reunaehdonsa. Yhdistyksen toiminnan kannalta ehkä oleellisinta oli laatutyön ja toimintakäsikirjan valmistuminen syyskuussa. Maakunnallista kylätoimintaa kehitettiin myös lisäämällä yhteistyötä ja kokemustenvaihtoa erityisesti Pirkanmaan Leader-ryhmien, muiden maakunnallisten kyläyhdistysten ja Suomen Kylät ry:n kanssa. Erittäin hyvä onnistuminen saatiin Avoimet Kylät -päivän organisoinnissa kun Pirkanmaa oli selvästi Suomen aktiivisin maakunta 95 verkko- tai live-tapahtuman muodossa. Jatkovana kehittämisen painopistealueena oli myös monikanavainen viestintä. Vuotta kuvasikin sähköisten yhteydenpitovälineiden lisääntynyt käyttö niin kokouksien kuin erilaisten webinaarienkin muodossa. Kaiken kaikkiaan Pirkan Kylät ry:n vuoden 2021 toiminta onnistui varsin hyvin ja sitä kyettiin mukauttamaan vuoden aikana muuttuneissa olosuhteissa.